

Bijlage 1. Overzicht activiteiten

Activiteiten fysieke toegankelijkheid

1. Scan gemeentelijk vastgoed. In het eerste kwartaal 2018 vonden brede inspecties van 75 gemeentelijke panden plaats door technische deskundigen in dienst van de organisatie Ongehinderd en ervaringsdeskundigen. Dit als onderdeel van de uitvoering van motie 48 'Drempels slechten in publieke gebouwen voor een inclusieve samenleving'. Medio april 2018 ontving de gemeente alle rapportages met daarin conclusies, verbetervoorstellen en kostenramingen. De gemeente plant nu afspraken met de eigenaren / gebruikers van de panden om de verbeteringen op te pakken met de bedoeling het Nederlands Keurmerk Toegankelijkheid te verkrijgen. Na aanpassing van de panden vindt herkeuring plaats.
2. App en website Ongehinderd. De uitkomsten van gescande gebouwen en openbare ruimte in de stad worden ingevoerd in de app en de gemeentepagina van de website Ongehinderd. De eerste rapportages van het gescande gemeentelijk vastgoed zijn inmiddels ingevoerd. Op 18 april 2018 zijn de app en de website gelanceerd tijdens de Conferentie Toegankelijke Stad die de Participatieraad Haarlem organiseerde.
3. Stembureaus. In maart 2018 is een wetsvoorstel ingediend die gemeenten verplicht om 100% van de stembureaus per 1 januari 2019 toegankelijk te hebben. Motie 48 'Drempels slechten in publieke gebouwen voor een inclusieve samenleving', heeft tevens betrekking op dit onderdeel. Hier ligt een opgave voor Haarlem. Op dit moment zijn 35 van de 78 Haarlemse stembureaus toegankelijk. Dit aantal is gebaseerd op de toetsingsnormering van de Internationale Toetsingsstandaard (ITS). Deze normen gelden voor stembureaus en zijn strenger dan de normen die gehanteerd worden voor het Nederlands Keurmerk Toegankelijkheid. Zo verlangt de normering niet alleen toegankelijk vastgoed, maar ook aanwezigheid van bijvoorbeeld gehandicaptenparkeerplaatsen. Bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezing trof de gemeente maatregelen om het stemmen zo toegankelijk mogelijk te krijgen. Zo konden Haarlemmers met een rolstoel gebruik maken van rolstoeltaxi's. Daar werd echter geen gebruik van gemaakt. Om dit jaar alle Haarlemse stembureaus volledig toegankelijk te maken, is extra budget vereist.
4. Leenrolstoelen. Als uitvoering van motie 21 'Van scooter naar rolstoel met shoppen als doel' wordt er gewerkt aan een pilot om drie leenrolstoelen te plaatsen in de fietsenstalling van de Smedestraat. Dat gebeurt in samenwerking met Spaarnelanden, Paswerk en het Hulpmiddelen centrum. De looptijd van de pilot is van 24 mei 2018 tot 31 december 2018. Daarna vindt een evaluatie plaats.
5. Ov-haltes en station. Op dit moment zijn 220 van de 300 bushaltes toegankelijk. De gemeente gaat alle resterende haltes de komende jaren ook toegankelijk maken. Hiervoor is provinciale subsidie aangevraagd. Als de subsidieaanvraag gehonoreerd wordt, betaalt de provincie 100% van de uitvoeringskosten. De gemeente betaalt de ontwerp- en voorbereidingskosten. Het toegankelijk maken van station Spaarnwoude is in handen van ProRail. De gemeente is betrokken als belanghebbende en bevoegd gezag. Er ligt op dit moment een (voorlopig) ontwerp voor station Spaarnwoude met de toevoeging van liften. De verwachte realisatie vindt plaats in 2020.
6. Openbare ruimte. De aangenomen motie 50 gaat over het slechten van drempels in de openbare ruimte voor een inclusieve samenleving. In dit kader zijn in het eerste kwartaal van 2018 Haarlemmers met een fysieke en visuele beperking geraadpleegd om zorgen, belemmeringen en knelpunten in de openbare ruimte op te halen. Zo is gesproken met een groep mensen in een rolstoel (WOW), leden van de oogvereniging en KNGF maar ook medewerkers van de sociale wijkteams, DOCK en Haarlem Effect. Voorbeelden van de opgehaalde input zijn onder andere niet-werkende rateltickers en slechte geleidelijnen bij het station. Op dit moment worden de genoemde knelpunten zo goed als mogelijk aangepakt en uitgezet in de organisatie.
7. Evenementen. Halverwege dit jaar wordt gestart met het opstellen van een handboek toegankelijkheid. De eerste gesprekken met organisatoren van evenementen in de stad vonden al plaats. Hieruit is gebleken dat de meeste evenementen in Haarlem stappen zetten op het gebied van toegankelijkheid, maar dat er zeker mogelijkheden tot verbetering zijn. De organisatie van Bevrijdingspop wijdde dit jaar een speciaal programma aan toegankelijkheid vanuit de gedachte dat vrijheid ook niet vanzelfsprekend is als je als gevolg van een beperking niet kan gaan en staan

waar je wilt en kunt participeren. Doel is om onder andere bewustwording te creëren en mensen met een beperking mee te laten doen.

8. Horeca / detailhandel. VNO-NCW koos Haarlem uit als pilotgemeente voor de toegankelijkheid van horeca en detailhandel. Daarvoor worden eveneens rapporten gemaakt waarvan de uitkomsten in de app Ongehinderd komen. Niet alleen wordt gekeken naar de panden, maar ook naar de omliggende openbare ruimte en bijvoorbeeld de aanwezigheid van invalideparkeerplaatsen. De bedoeling is om circa 3 straten / 50 ondernemers te inspecteren. Onderdeel van de inspecties is mysteryguest-onderzoek en een training / inspiratiesessie voor ondernemers. Haarlem is om verschillende redenen uitgekozen voor deze pilot. Allereerst vanwege het enthousiasme in Haarlem rondom dit thema en het feit dat 2018 uitgeroepen is tot Jaar van de Toegankelijkheid. Daarnaast speelt mee dat Haarlem recentelijk het vierde convenant Binnenstad 2018-2022 tekende met lokale ondernemers. Hierin spraken gemeente en Centrum Management Groep (CMG) de ambitie uit om de toegankelijkheid van de binnenstad voor mensen met een beperking te garanderen.
9. Scholen. Het Haarlemse onderwijs is toegankelijk. Schoolbesturen hebben hierover afspraken met elkaar gemaakt, zodat elk onderwijstype ook voor leerlingen met een rolstoel toegankelijk is. Peuterspeelzalen en kinderopvang zijn sowieso rolstoel- en kindewagentoegankelijk. Ook de Haarlemse Centra voor Jeugd en Gezin zijn allemaal toegankelijk. Daarnaast heeft speeltuinvereniging 'Papagaai' speeltoestellen voor kinderen met een fysieke beperking.
10. Sportvoorzieningen. Alle sportverenigingen zijn toegankelijk als het gaat om de sportvelden. Voor de eigen kantine / het eigen clubgebouw geldt dat de verenigingen voor de toegankelijkheid verantwoordelijk zijn. Een groot deel van alle kleedaccommodaties is goed toegankelijk. Bij renovatie of nieuwbouw wordt rekening gehouden met toegankelijkheid op die plekken waar het nog niet in orde is.
11. Borging van beleid. Het streven is om het thema toegankelijkheid structureel een plek te geven in het gemeentelijke beleid en gemeentelijke eisen, zodat toegankelijkheid in de toekomst aan de 'voorkant' geregeld wordt. Een goed voorbeeld daarvan zijn de toegankelijkheidsmaatregelen, die genomen zijn bij de herinrichting van de Europaweg in Schalkwijk. Hier zijn geleidelijnen aangebracht. In de structuurvisie openbare ruimte (SOR) heeft toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mensen met een beperking al een plek gekregen. In de Handboeken Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) die per stadsdeel bestaan of in wording zijn, is de ambitie om toegankelijkheidsmaatregelen duidelijk onder de aandacht te brengen. Immers, als aan de voorkant toegankelijkheid wordt meegenomen in projecten, dan is er aan de achterkant minder reparatie nodig.

Activiteiten sociale toegankelijkheid

12. Haarlem Dementievriendelijk

In samenwerking met Alzheimer Nederland afdeling Zuid-Kennemerland, het Samenwerkingsverband Voor Betere Zorg en andere stakeholders zoals huisartsen, wijkverpleegkundigen neemt de gemeente de regierol bij een op te zetten lokale aanpak *Dementie Vriendelijke Gemeente*. Aan de hand van een werkplan wordt hier uitvoering aan gegeven. Dat werkplan is opgehangen aan tien landelijke doelstellingen. Op 15 april 2018 werd met de opening van het Odense huis in Haarlem een startschot gegeven aan de vele activiteiten die in 2018-2019 plaatsvinden. Voorbeelden hiervan zijn voorlichtingsbijeenkomsten op scholen, ontwikkelen van een vroegsignaleringskaart en het trainen van gemeentelijke medewerkers.

13. Langer Zelfstandig Wonen

De gemeente spant zich al geruime tijd in om zo lang mogelijk zelfstandig wonen, leven en participeren in de eigen leefomgeving te faciliteren voor inwoners van Haarlem en Zandvoort. Naast het bieden van passende ondersteuning stimuleert de gemeente innovatieve ontwikkelingen en domotica. In het programma 'Wijkgerichte Zorg' werken huisartsen, welzijnsorganisaties en wijkverpleegkundigen van thuiszorginstellingen samen om kwetsbare ouderen de juiste zorg te bieden zodat ook zij mee kunnen blijven doen.

14. Bewustwording

Veel klachten van mensen met een beperking hebben betrekking op de bejegening of voor hen vervelende gewoontes van mede-inwoners. Veelal is het geen onwil of bewuste uitsluiting die ten

grondslag ligt aan ontoegankelijkheid, maar het simpele feit dat er niet aan de doelgroep is gedacht. De ambitie van de gemeente is om de ogen van mensen zonder beperking te openen door ze meer bewust te maken van hun gedrag, maar ook van de kansen die ze laten liggen. Zo lopen winkels en horeca bijvoorbeeld flink wat potentiële klanten mis door ontoegankelijk te zijn. Terecht wordt door mensen met een beperking gesteld “Praat niet over ons, maar met ons”. Mede hierom gaan Haarlemse ambtenaren bijvoorbeeld wijkscouwen doen in aanwezigheid van iemand met een beperking. Zo snijdt het mes aan twee kanten: inventariseren van knelpunten én bewustwording.

Activiteiten digitale toegankelijkheid & gemeentelijke dienstverlening

15. Toegankelijke gemeentelijke dienstverlening

In lijn met het VN Verdrag moeten ook de gemeentelijke diensten toegankelijk zijn. Het gaat om zowel de panden als de website en de communicatie naar bewoners en bezoekers in de stad. Het uitgangspunt van de gemeente is digitaal waar mogelijk, anders als het moet. Een cruciale vraag is: hoe kan de gemeente haar informatie en communicatie verbeteren voor mensen met een beperking? Om te beginnen gaat dat om eenvoudig en begrijpelijk taalgebruik zowel digitaal als in brieven, maar ook de aanwezigheid van audiomogelijkheden, kleurcontrasten en animaties is van betekenis. Het is belangrijk dat iedereen de boodschap begrijpt in alle uitingen van de gemeente. Duidelijk schrijven met korte zinnen, kopjes en kleine alinea's leest voor iedereen prettig. Het doel is om alle communicatie vanuit de gemeente op B1-niveau te brengen. Dit zijn teksten die 90% van de bevolking begrijpt, ook mensen die laaggeletterd zijn. Daarnaast verzorgt de gemeente trainingen voor personeel over het communiceren met mensen met een verstandelijke beperking. Toegankelijkheid van informatie in brede zin gaat, naast begrijpelijke taal, ook om plaatsing en eventuele hulp als men er niet uit komt. In overleg met ervaringsdeskundigen wordt bekeken wat er aanvullend nodig is om tot toegankelijke gemeentelijke dienstverlening te komen.